JEUGD

(Jos. V.). Tienduiend katholieke jonge arbeiders van 17 tot 21 jaar vormen op dit ogenblik het nationaal verbond „De Jonge Werkman".

Zeer nauw verbonden met de Katholieke Arbeidersbeweging wil het Verbond de J.W. de jeugdstandsorganisatie zijn voor geheel de arbeidende stand.

Met tienduizend man staat zij ernstig en vastberaden met de wil en het verlangen om zich een weg te banen naar de toekomst.

Een weg banen:
voor de vrede en de orde;
voor de vrijheid en het recht;
voor de welvaart en de kerstening van ons volk.

In het brandend verlangen naar geluk zal de katholieke arbeidersjeugd de kracht en de moed vinden om te strijden:
tegen het groeiend heidendom;
tegen de sociale misstanden van onze tijd.

Schouder aan schouder met allen die de arbeidersstand, de Arbeidersbeweging vormen, de mannen in de W.V., de vrouwen in de K.A.V., de meisjes in de K.J.A.V., wil zij vormen
een sterke onoverwinnelijke beweging.

Die wil strijden, wil wagen, wil winnen.

Een beweging die vraagt, die eist:
een nieuwe wereld;
een nieuwe orde;
een nieuwen mens;
een gelukkig welvarend en christelijk volk in Nederland.

Zij wil een nieuwe generatie vormen die de wil heeft, en bekwaam en in staat is om aan de wanorde na deze wereldoorlog een einde te maken en te beginnen aan een opbouw en ombouw der wereld gedurende heel hun leven.

Die jonge arbeidersbeweging wil
door lichamelijke vorming, sport en spel;
door sociale en Godsvorming;
door studie en vakopleiding;
door dans en toneel;
door het goede lied;
door het lekentoneel;
door eerbied voor de vrouw;
door liefde voor het gezin;
door edel gemeenschapsleven;
door hulp aan zieken, werklozen en militairen;
door de vorming van sterke karakters:
goede vaklieden, maar bovenal door de vorming van echt godsdienstige kerels echte lekenapostelen, met godsdienstbeleving:
een sterk, jong en vurig leger vormen dat met de stormpas vooruit wil, dat getraind en gewapend is, dat het waarachtig geluk en de vrede en de vrijheid wil bevechten van onze Nederlandse volksgemeenschap.

Om dit te bereiken is actie nodig, actie, actie, actie;
propaganda, propaganda en nog eens propaganda.

De leiding der J.W.-beweging besloot dan ook binnen het raam van het propaganda-actie-plan van het R. K. Werkliedenverbond een speciale propaganda te voeren onder leiding en overleg met de C.P.D.

Het gaat daarbij om 3 punten:

1e. om de werving van 5000 nieuwe leden;

2e. om aansluiting van ongeveer 4000 jongeren bij de vakbeweging;

3e. om de activiteit, de innigheid, de geestdrift en 't geloof onzer actiemannen in en buiten de militaire dienst aan te wakkeren, aan te vuren, in lichter laaie te zetten.

Moeilijkheden bij ouders

Bij de uitwerking van dit plan stuiten wij op enige moeilijkheden.

Allereerst bij de ouders.

Er zijn in onze Katholieke Arbeidersbeweging ouders die nog niets, maar dan ook niets gedaan hebben om hun jongens van 17 tot 21 jaar te doen aansluiten bij De Jonge Werkman, bij de vakbond waartoe zij behoren.

Voordat wij naar buiten treden, moet dit eerst in orde gemaakt worden.

Ouder! Lezers van Herstel, wij doen een dringend, zeer dringend beroep op u. Toe, zendt ons nog deze maand de opgave van het nieuwe lid, of, wat nog beter is, laat uw zoon zich direct melden bij de J.W.-afdeling ter plaatse.

Moeilijkheden met bestuurders

Een andere moeilijkheid is gelegen in het feit dat de kinderen van onze **eigen bestuurders** van werkliedenverenigingen, vakafdelingen, coöperaties en andere instellingen
geen lid zijn van de J.W.
geen lid zijn van een vakbond.

Wat een dwaasheid, de zaak waar zij zelve een halve eeuw aan hebben gewijd, is voor hun kinderen een gesloten boek.

Bestuurders, helpt ons allereerst uw eigen **jongens** organiseren
in de **J.W.-beweging,**
in de **vakbeweging.**

Met welk recht zoudt gij zelve in deze actie propaganda kunnen voeren, met welk recht een beroep doen op anderen, op ongeorganiseerden om lid te worden van onze beweging, zolang men u met de vinger kan nawijzen en zeggen: Zie hoe hij zijn eigen kinderen afhoudt, althans niet doet aansluiten bij de J.W., bij de vakbond.

Ouders en bestuurders, gij kunt zo machtig veel goeds bereiken. Helpt ons dan allereerst van binnen uit de propaganda aan te vatten, door alle jongens waarvan de vader georganiseerd is te brengen in de jeugdstandsorganisatie, in de J.W.-beweging en de vakbeweging.

Ten slotte, gij jonge arbeider in den lande, die „Herstel" leest, luister.

Kom nu tot beweging.

De tijden zijn te ernstig om nu als een lafaard weg te **kruipen** achter de de **Rode Kruistenten** en bij de keukenwagens.

Kom, wees een kerel en treed nu in onze frontlinie en dan met de stormpas vooruit onder de leuze:

Wij strijden,
Wij wagen,
Wij winnen.

KOM HEILIGE GEEST

Wel zijt Gij neergedaald en die U kenden
Zijn uitgegaan ter prediking van 't woord,
Dat sedert werd verstaan en aangehoord,
Waar zij ter wereld ook hun voeten wendden.

En twintig eeuwen van verlichting wendden
Hun keer: miljoenen hebben 't Woord gehoord,
Die niet geloven heeft het zelfs bekoord...
Maar drong het door tot Koning, Staat en (Stende?

Wij hoorden 't Woord en zagen 't Licht wel wenken,
Maar sloten dwaas oren en ogen dicht.

Nog zien wij d'aard met broederbloed (doordrenken
En wordt de wereld goddeloos ontwricht.

Hoe meer dan ooit moet zij Uw komst gedenken,
O Heil'ge Geest, kom, schenk Uw licht... (Uw licht...

HANS VAN ELSEN

IVOROL-tandpasta aan de spits!
Elke vergelijkende proef bewijst dit. In tuben van 60, 40 en 25 cent

De Vrouw en het Meisje

DE VERHEFFING VAN DE ARBEIDERSSTAND IS HET ALLES OMVATTEND, DOMINEREND PROGRAMMAPUNT DER KATHOLIEKE ARBEIDERSBEWEGING

Juist de vrouw en het meisje kunnen hiervoor zoveel goeds doen!

Er zijn vele mistoestanden in de wereld. Een van de oorzaken is zeker, dat de mensen elkander zo slecht verstaan. Christelijker en daarom juister uitgedrukt: er is zoveel ellende in de wereld, omdat er zo weinig liefde is, en daarom zo weinig: **samen denken, samen voelen, samen werken.** Men kan wel commissies oprichten van samenwerking, maar zolang samen denken en samen voelen, in onderlinge waardering en liefde niet is voorafgegaan, zullen die commissies niets of luttel goeds bereiken. Dikwijls als men ons niet waardeert zal het zijn omdat we begonnen zijn met **onszelf** te weinig te waarderen. Worden er niet vele arbeiders gevonden en niet minder arbeidersvrouwen en meisjes die **de eigen stand minachten?** Dit feit bestaat en behoort niet tot de zeldzaamheden. Ondergetekende heeft jaren lang in de arbeidersjeugdbeweging gearbeid, en als zodanig meer dan eens dit verschijnsel waargenomen. Meisjes, soms uit één gezin — een uitgesproken arbeidersgezin — voelen zich niet thuis in dezelfde organisatie; omdat de één wat betere betrekking heeft weten te bemachtigen, betere vriendinnen heeft, voelt ze zich niet thuis gelijk de andere in de kring of de organisatie van het arbeidende meisje. Er kan in sommige omstandigheden een gerede aanleiding zijn, zich in een andere vakafdeling te organiseren, maar wat de stand betreft en de **organisatie,** daarin moest eigenlijk geen verschil bestaan. Waar is anders de hoge waardering van de arbeidende stand, die hij toch allereerst zichzelf verschuldigd is en dan eerst van anderen mag verwachten, dat spreekt toch eigenlijk vanzelf. En toch velen komen op dit punt tekort. Ik geef toe, dat het fatsoenlijke arbeidersvrouwen en meisjes vaak moeite kost en zelfoverwinning — en 't is begrijpelijk — om met sommige anderen van hun stand zich één te voelen, als het ware op één lijn te stellen, en in die éénheid zich te organiseren. Toch is het jammer, want het wreekt zich aan het geheel. De verheffing van de arbeidende stand is het alles omvattende, dominerende programmapunt, al sedert jaren in de arbeidersorganisatie.

En véél is er bereikt, onnoemelijk veel. Met Gods hulp, maar mede met eigen stoere en door alles heen volhardende krachtexpansie hebben onze katholieke arbeiders aan dit ideaal gewerkt, ervoor gestreden, ja zelfs voor geleden. Zij verdienen de dankbaarheid en de hoogste waardering van Kerk en maatschappij, maar het meest van al, van de eigen standgenoten. Weet ge wat die **veteranen,**

waarvan sommige vergrijsd en gebogen zijn in de strijd, vaak zo dwars zit? Dat er veel arbeiders zijn die lijdelijk, zonder een hand uit te steken tot medehulp, de collega's laten zwoegen en vechten, maar gretig mee profiteren van de behaalde winst. Door die winst verstaan we hier, wat met een verzamelnaam genoemd wordt, de **verheffing,** het nieuwe **aanzien** van de arbeidende stand. Daarvan profiteren **alle arbeiders.** Maar wie profiteren het meest? Zijn het niet **de arbeidersvrouwen?** Zijn zij juist, als vrouwen, niet gevoeliger voor wat men noemt de **eer** van de stand? Wordt ook van het tegendeel de vrouw niet het eerst van al het slachtoffer? Als een zeker maatschappelijk aanzien de vrouw niet beschermt, staat zij aan de grootste gevaren bloot van de kant ener wereld, waarin winstbejag en hartstocht koning kraaien. Maar zoveel profiterende vrouwen en meisjes onzer eigen roomse arbeiders, die toch als het ware aan den lijve de zegen hebben ondervonden van de R. K. stands- en ook van de R. K. vakorganisaties, staan nog altijd onverschillig, soms vijandig er tegenover. Ook dat grieft onze werkers van het eerste tot het laatste uur, want het verschijnsel was er vroeger en is nog niet verdwenen. Als wij voorgoed begonnen zijn, sterk en goed met alle middelen, systematisch en methodisch de arbeidersvrouwen te organiseren, zal de waarheid op dit punt nog duidelijker gaan blijken. We stellen allereerst enkele punten vast, die ons dienen als uitgangspunten bij onze actie.

1. De vrouw en het meisje **moeten** meedoen, zij behoren tot de stand, vormen ervan het beste deel, de **betere helft, de ziel, het hart.**

2. De vrouw **kan** meedoen op haar eigen wijze, dit is op een vrouwelijke wijze, geheel naar haar aard, maar daarom aanvullender wijze, gelijk in héél de samenleving, volgens Gods bestel, het mannelijk en vrouwelijk element elkander aanvullen. Als de vrouw dit begrepen heeft, dan:

3. **Zal** zij meedoen en wacht slechts op de aanwijzing, **hoe dit** gebeuren kan, met de meeste hoop op succes.

Wat geldt voor het huisgezin, waar man en vrouw de eigen plaats bekleden, in de harmonische opbouw van het geheel, dat geldt ook voor de grote familie va nde maatschappij, dat geldt niet minder voor de **standsorganisatie** die ook een familiale beweging is, daar zij de verheffing van het gezin en daardoor van de stand beoogt.

Maar de verheffing van het gezin is als de bovenbouw, die immers de grondlijnen moet volgen, en in deze grondlijnen is een samenstelling te bespeuren, een mannelijk en een vrouwelijk element, **man en vrouw, Vader en Moeder.** De vrouwen moeten **de vrouwen zijn van hun mannen** en de **moeders van hun kinderen,** ook zover deze de organisatie vormen, op de verheffing van de stand gericht. De vrouwen moeten meedenken, meevoelen, meewerken. Zij moeten belangstelling tonen, aansporen en aanmoedigen.

Hoe kunnen de vrouwen, aangepast aan de nood van deze tijd, naast hun mannen, jongens en meisjes, die hun tijd begrijpen, schouder aan schouder staan, en hun aandeel leveren in de arbeid en de strijd voor de hoogste goederen der maatschappij, die immers door een goed geordend, maatschappelijk en cultureel ontwikkeld, vooral echter degelijk gezinsleven beheerst.

Door twee middelen: Door **organisatie** en door **persoonlijke vorming.** En dat is het, wat wij er brengen willen. Wij hebben een model, dat proefondervindelijk gebleken is, aan alle rechtmatige eisen te beantwoorden. En dit is de K.A.V. **De Katholieke Arbeiders-Vrouwenorganisatie.**

De vrouw moet niet alleen den man steunen in zijn zedelijke strijd, maar ook naast hem staan in de strijd op stoffelijk en sociaal gebied. Zij zal zich moeten inwerken in, en althans zeker er naar moeten trachten op de hoogte te komen **van** het verenigingsleven van haar man. Zij zal belangstelling en meevoelen moeten tonen. Zij zal zich wel eens het offer moeten getroosten van een avond haar man omwille van het verenigingsleven te moeten missen in de huiselijke kring. Zij zal ernstig ervan bewust moeten zijn, dat zij het is, die den man zedelijk en maatschappelijk hoog moet doen staan, dat zij het is, die een „hulpe hem gelijk moet zijn, dat háár voorbeeld, háár woord, háár oordeel, den man verheffen of verlagen kan, den man werklust of tegenzin in de arbeid kan doen hebben. Wanneer de arbeidersbeweging zorg draagt voor het verkrijgen van betere arbeidsvoorwaarden, dan zijn het de vrouwen die te zorgen hebben voor betere levensvoorwaarden. Alle instellingen der arbeidersbeweging zijn alle zo ingesteld, dat ze dienstbaar zijn voor het gehele gezin, zoals Ziekenfonds, Ziekenhuisverpleging, Coöperatie, Centrale Volksbank, Levensverzekering, Herwonnen Levenskracht, de Volksbank, Herstel enz.

Gij, arbeidersvrouwen moet achter uw mannen staan met uw blijmoedig groot geloof, maar méér nog met uw groot en edelmoedig vrouwenhart. Want de wereld heeft behoefte aan geloof en liefde. En deze twee dingen zijn vruchten die niet op de wijde velden ontkiemen, maar in de gezinnen. Vrouwen en meisjes begrijpt uw taak in deze, ze is groot, maar toch te volbrengen, met Gods hulp en gesteund door de organisaties zullen we de lichtpunten zoeken.

En als we dan van uw medewerking verzekerd zijn, zullen de woorden in Quadragesimo Anno geuit door den Paus: „met betere mensen naar een betere toekomst" bewaarheid worden. En dan zal het initiatief door het R. K. Werkliedenverbond genomen mede door de vrouwen en meisjes verwezenlijkt worden. Door eendracht samen op tot:

DE NIEUWE GEMEENSCHAP.

M. REIJNTJES.

Tweeling is de mens geboren, maar toch in zijn tweeheid een,
Helft en weerhelft ene ziele, beide elkanders vlees en been.
Hij — alleen voor God geschapen, zij voor God ook, maar in h e m
Hij — Godsglorie, zij — de zijne; zij — het oor en hij — de stem
Hij — het hoofd vol ernst en wijsheid, maar door háár gevoel verzacht.
Zij — het hart vol vreugd en teerheid, maar gestevigd door zijn kracht.
Hij — zelfstandig als de ceder, die op eigen wortel steunt,
Zij — afhankelijk als de klimop, die zich aan zijn takken leunt,
Somtijds echter, zij — de meerdere, sterker dan de trotse man,
Wien ze in geestkracht, trouw en gave, menigmaal beschamen kan.
Waar de man van vreze trilde, streed en overwon de vrouw,
Slechts een Moeder redt heur zeug'ling, uit de scherpe leeuwenklauw.
't Kind aan 't harte, tart ze de ijsschots, vliegt ze door de vlammen heen,
Spraak'loos zich ten offer wijden, kan de Vrouw, de Vrouw alleen.
Rond zijn slapen kroest de haarvlok, rijker dan een koningskroon,
In der lokken gouden sluier, is haar schoonheid dubbel schoon,
In zijn ogen, zonne-gloeiing, heldenfierheid, leeuwenmoed.
In haar blikken maanlichtflikkering — duivenonschuld, vroom en vroed.
Zijn gebied is héél de schepping, en zijn arbeidsveld in 't licht
Waar Hij God vertegenwoordigt, voor der engelen aangezicht.
Meest op de achtergrond van 't leven, is haar schouwtoneel bereid
In Uw liefelijke schemering, dienende bescheidenheid.
Hem — de mensen, haar — de kinderen — hem de wereld — haar het huis
En voor beiden — liefdes volheid — als Gods liefde, sterk en kuis.
Hij voor allen; zij voor de enkelen, en toch beide voor elkaar
Niet gemengd en toch verenigd, immer hier en eeuwig Dáár!

TEN KATE

Kloppende Hoofdpijn.
Veilig en vlug als geen ander helpen hierbij altijd een poeder of cachet van Mijnhardt. — Mijnhardt's Poeders per stuk 8 cent. Doos 45 cent. Cachets, **genaamd "Mijnhardtjes" Doos 10 en 50 ct.**

Het Verbond

en zijn

....in het prachtige eigen sanatorium „Berg en Bos"

„Dit is het mooie van onze Katholieke Arbeidersbeweging, dat zij den gehelen mens ziet met geestelijke èn mateiërle behoeften...."

Instellingen

De Katholieke Arbeidersbeweging is een zo trouw mogelijke afspiegeling van het katholieke arbeidersleven.

De krachten en impulsen die het arbeidersleven kenmerken, uiten zich ook in de arbeidersbeweging en de noden en verlangens van den arbeider en zijn stand vinden in de arbeidersbeweging hun concentratie en vormen daar de fundatie voor actief werk.

Naar de mate het leven, door de gecompliceerdheid van het sociaal-economisch leven moeilijker en veelzijdiger wordt en het geheel overzien hiervan voor den eenling bijna niet meer mogelijk is, stijgt de betekenis van de gecentraliseerde actie, omdat alleen door combinatie van krachten, de mogelijkheid kan worden geschapen voor het formeren van een centrale leiding die dit geheel van gecompliceerd leven kan overzien.

Edoch, aan het kunnen overzien van de toestand die ontstaat als gevolg van al die verlangens en wensen, die geboren wordt door het aanwezig zijn van zovele belangen welke om behartiging vragen, is men er niet. Met academische debatten en schriftelijke of mondelinge betogen in de trant van „Het moet anders wil het goed worden" komen wij er niet. Er moet daadwerkelijk iets worden gedaan!

En deze gedachte van het daadwerkelijke doen overheerst dan ook het gehele program van ons Werkliedenverbond. Alle belangen van den arbeider welke om behartiging vragen, behartigen, zo enigszins mogelijk door het zelf te doen.

Uit deze gedachtengang is dan ook de organisatievorm van onze katholieke arbeidersbedweging geworden zoals ze is gegroeid, sterk gecentraliseerd voor de algemene leiding, sterk gedecentraliseerd voor wat betreft het behartigen van de diverse

Een der onderaardse kluizen van de eigen bank.

belangen der aangesloten leden en hun gezinnen, door speciaal daartoe in het leven geroepen instituten en instellingen met een speciale taak.

Iedere instelling werkt op haar eigen wijze, ieder op haar terrein, ieder naar haar opvatting, maar alle bezield door dit ene doel: Medewerken aan de versterking van de katholieke arbeidersstand in en door het R. K. Werkliedenverbond.

En zo zijn in de loop der jaren ontstaan: sanatoria; herstellingsoorden; vacantiehuizen; ziekteverzorgingsinstituten; de levensverzekering-maatschappij; spaarbanken; coöperaties; drukkerij; Arbeidersbank; De Volkskrant; ontwikkelingscentrale; instituten voor volkscrediet en gezinssanering op financieel gebied; filmpropaganda... priesterstudiefondsen en vele andere.

Het zijn alle op zich zelf staande met een eigen doel voor ogen werkende lichamen, maar het doel dat zij nastreven vormt een **middel** voor het Verbond om zijn doel te kunnen bereiken. Zij werken aan de behartiging van verschillende belangen van individuen of organisaties en vormen door de behartiging van die veelheid van belangen welke behartigd worden in hun gezamenlijk werken één grote factor in het totaalwerk van het Verbond.

Men moet het werk der instellingen dan ook niet op de eerste plaats zien in verband met het door henzelf verrichte werk, maar vooral als deelhebbers in het grote werk der katholieke arbeidersbeweging; de emancipatie van den arbeider, meer speciaal de katholieke arbeidersstand.

Als zodanig vormen zij een eenheid, ondanks hun verscheidenheid in eigen doelstelling.

Zij willen ieder voor hun deel, doch gezamenlijk de totaliteit der belangen dienen, welke de werknemer van onze tijd aan onze katholieke arbedersbeweging met recht en reden ter behartiging kan opdragen.

Belangen van zieken en gezonden, van jeugd en volwassene, van gehuwden en ongehuwden, van armen en beter gesituëerden, van bestaanden en nabestaanden, van geest en verstand, bij de keuze van het bereiken van een beroep, van geestelijke en stoffelijke aard, zij alle kunnen een plaats ter behartiging vinden in en door het R. K. Werkliedenverbond door middel van de diverse instellingen.

Dit is het mooie van onze katholieke arbeidersbeweging dat zij den gehelen mens ziet met geestelijke en materiële behoeften, met zorgen van allerlei aard en met zijn vragen omtrent het tijdelijke en het eeuwige.

En aan de waarde van dit grote werk van het geheel, ontlenen de instellingen hun innerlijke waarde, omdat zij zijn deel van het grote geheel dat R. K. Werkliedenverbond in Nederland heet.

K.

De eigen drukkerij: Drukkerij Lumax

Het Ontwikkelingswerk

Verstandelijke ontwikkeling en godsdienstig-zedelijke en sociale vorming

Betekenis en noodzakelijkheid

In de strijd om het materiële bestaan is het gevaar steeds aanwezig, dat de mens eenzijdig wordt. Door de zorg, waarin hij leeft, is hij geneigd als overbodig of tenminste als minder belangrijk te beschouwen al datgene, wat niet rechtstreeks dient tot een onmiddellijke verbetering van zijn loon en zijn bestaansvoorwaarden.

Aan niemand is dit kwalijk te nemen, want hoe hoog in waarde vorming en ontwikkeling ook mogen staan, zolang niet voorzien is in het materiële, is het psychologisch zeer moeilijk zich te interesseren voor culturele waarden. Daarom is de voorziening in het tijdelijke en het materiële de eerste opgave van onze katholieke arbeidersbeweging, niet omdat hierin de hoogste waarde gelegen is, maar omdat de voorziening in het tijdelijke ten enenmale een noodzakelijke voorwaarde is om hoger gelegen waarden tot ontwikkeling en bloei te doen komen.

Het gevaar van de eenzijdigheid is echter hierin gelegen, dat men bij het tijdelijke en materiële blijft staan en geen oog meer heeft voor hogere ontwikkeling; dat men een te geringe gedachte heeft over het vormings- en ontwikkelingswerk in onze arbeidersbeweging ter versteviging van haar positie en ter betere behartiging van de materiële belangen zelf.

Voor iederen mens is de ontwikkeling van zijn verstand en de vorming van zijn wil een hogere vervolmaking dan de uitbouw en de bevrediging van zijn stoffelijke behoeften; ja het is de hoogste vervolmaking van den mens, als men de ontwikkeling der geestelijke vermogens op de eerste plaats betrekt op de godsdienstig-zedelijke waarden.

En vervolgens is kennis en ontwikkeling in de huidige verhoudingen zonder meer noodzakelijk voor de beweging, wil zij haar taak ook op materieel gebied goed volbrengen. Zowel de inschakeling van de sociale organisaties bij de uitvoering van wetten en maatregelen van de overheid als het steeds toenemend contact en overleg tussen de organisaties van werkgevers en werknemers maakt het noodzakelijk, dat onze beweging over tal van mannen beschikt, die ons sociaal-economisch leven grondig kennen ten einde de belangen der katholieke arbeiders alzijdig te kunnen behartigen.

Daarom zegt de beginselverklaring van het R. K. Werkliedenverbond in paragraaf 5 zeer terecht: „De historische inzet en ontwikkelingsgang volgend, zal het R. K. Werkliedenverbond er naar blijven streven, om zoveel mogelijk langs de weg van eigen initiatief en van zelfhulp de **stoffelijke welvaart** en de **geestelijke verheffing** van de arbeidersstand te bevorderen en daardoor er toe medewerken die stand een **volwaardige positie** in de maatschappelijke ordening te verzekeren."

Wat wordt er gedaan?

Hoewel er enerzijds aan het vormings- en ontwikkelingswerk nog

PUROL er op!

Bij stukloopen van huid en voeten, doorzitten, zonnebrand en smetten; maar vooral ook bij brand- en snijwonden, ontvellingen en allerlei huidverwondingen

Het verzacht en geneest

veel meer gedaan moet worden, is er anderzijds reeds zoveel, dat ik het niet in één kolom kan samenvatten. Noemen we slechts enkele categorieën.

Vooreerst het plaatselijk werk, bestaande uit een serie ontwikkelingsavonden gedurende de winter en hier en daar ook uit afzonderlijke cursussen o.a. Ned. Taal, Geschiedenis enz. Er zijn verscheidene plaatselijke werkliedenverenigingen en volksbonden, die jaarlijks een mooi winterprogram verzorgen en daarop terecht een plaats inruimen voor een muziek-, toneel-, declamatie- en filmavond. Wil het ontwikkelingswerk echter blijvende vruchten dragen, dan moet het cursorisch-systematisch zijn. Op sommige plaatsen wordt hieraan voldaan door naast de los-van-elkaar staande ontwikkelingsavonden speciale cursussen in een of ander vak of onderdeel daarvan te organiseren.

In dit opzicht zijn vooral van belang de driejarige cursussen, of de Gewestelijke Sociale Scholen, door de Ontwikkelingscentrale van het R. K. Werkliedenverbond op 20 à 30 plaatsen van het land georganiseerd. De voornaamste vakken zijn Godsdienst- en zedenleer, Ned. Taal, Geschiedenis Economie, Maatschappijleer, Geschiedenis en Structuur van de Arbeidersbeweging, Sociale wetgeving, Staatsinrichting en Boekhouden. De cursus duurt drie jaar; elk jaar omvat 32 lesweken en iedere lesweek vier lesuren. Uit de leerlingen van deze cursus zijn reeds verscheidene bestuurders zowel plaatselijk als landelijk voortgekomen.

Geldt het bovenstaande voor alle leden der katholieke arbeidersbeweging, voor 't kader der beweging worden bovendien in verscheidene bisdommen leiders- of kadercursussen of studiekringen georganiseerd, die eveneens een cursorisch karakter dragen en een diepere kennis van een bepaald vak of belangrijk onderwerp beogen. Ook de jaarlijkse sociale studiedagen of studieweken mogen in dit verband genoemd worden, al zijn zij ook niet uitsluitend bestemd voor de plaatselijke bestuurders.

Ook voor de gesalarieerde bestuurders worden hetzij centraal hetzij diocesaan cursussen of conferentie-series georganiseerd om de actuele problemen steeds in het oog te houden en de kennis daarvan te bevorderen. Gedurende verscheidene jaren reeds heeft de Ontwikkelingscentrale Economische Studiedagen georganiseerd in Bilthoven voor het kader van het Verbond.

Wij willen slechts enkele categorieën noemen om dit artikel niet te lang te maken. Om een eenzijdige voorstelling van het ontwikkelingswerk in de katholieke arbeidersbeweging te voorkomen, wil ik er terloops nog op wijzen, dat naast 't bovengenoemd nog zeer nuttig en belangrijk werk gedaan wordt zowel door de centrale publicaties van de beweging: het dagblad de Volkskrant, het weekblad „Herstel", het maandschrift „Lering en Leiding", als door de Credo Pugno- en de kernclubs in de verschillende bisdommen, door de Jonge Werkman met zijn nationale en gewestelijke leiderscursussen enz. Niet enkel de verstandelijke ontwikkeling is van belang, maar ook de godsdienstig-zedelijke en sociale vorming. Zij vullen elkander aan en aan beide te werken moet het ideaal zijn niet alleen van enkele „culturele werkers" onder de arbeiders, maar van de gehele arbeidersbeweging als zodanig.

Mag. Dr. S. STOKMAN O.F.M.

N.V. MATTHEEUSSENS
OSSENDRECHT
PEEKOFFIE MOSTERD
TAFELZUREN
STEUNT HOLLAND'S INDUSTRIE

De bakens verzet

EEN TREFFEND VERBAND

Als men het werk van de katholieke arbeidersbeweging over een bepaald tijdvak, bijvoorbeeld gedurende de laatste vijf-en-twintig jaar, overziet, dan vallen daarbij twee dingen aanstonds op:

1. dat de beweging bij verandering van het getij, bij de wisseling en wijziging van de omstandigheden, steeds haar taak goed heeft gezien en ook tijdig de bakens heeft weten te verzetten;

2. dat steeds zoveel mogelijk langs de weg van eigen initiatief en van zelfhulp de beweging gestreefd heeft naar vervulling van haar taak.

Beide factoren pleiten voor de vitaliteit, de daadkracht en het aanpassingsvermogen van de beweging en tegelijkertijd voor de verantwoordelijkheidszin van degenen, die haar leiden. Bovendien blijft zij daardoor ook in wezen 'n **beweging**, geen dood organisme dus, maar iets wat leeft, wat zich voortdurend vernieuwt, verjongt en beweegt.

Dit blijkt nu ook weer overduidelijk op een terrein, dat tegenwoordig in het centrum van de belangstelling staat, een gebied, dat in betekenis hoe langer hoe meer toeneemt, het terrein van de propaganda en de reclame.

Propaganda maken, dat wil zeggen meningen verspreiden, beginselen vastleggen, sympathie winnen, vertrouwen wekken, de moed versterken, leden winnen, de publieke opinie beïnvloeden, dat alles gebeurt heden ten dage op 'n geheel andere, veel vernuftiger, soms veel geraffineerder, in elk geval technisch veel meer geperfectionneerde manier dan vroeger.

Een beweging, die zich in onze dagen wil handhaven en uitbreiden, die is genoodzaakt ook op dit terrein de bakens te verzetten, die moet grijpen naar al die middelen en methoden, welke een modern toegerust, eigentijds propaganda-apparaat bieden kan, op straffe van anders langzaam maar zeker steeds meer terrein te zullen verliezen.

Is het wonder, dat ook hier het R. K. Werkliedenverbond niet lijdelijk heeft toegezien, maar dat het getoond heeft open oog te hebben voor de eis van de tijd? En ligt het daarbij weer niet voor de hand, dat ook hier de weg van zelfhulp, het zelfdoen, met eigen krachten, is betreden, de weg, welke in het verleden reeds tot zo vele prachtige resultaten heeft geleid?

De Centrale Propaganda Dienst is nu het instituut geworden, waaraan de verzorging van de propaganda voor beweging, bonden en instellingen is toevertrouwd. Deze instelling is belast met de leiding van de propaganda, voor zover deze nationaal kan en moet worden gevoerd, anderzijds wil zij de bonden en instellingen bij het voeren van hun eigen propaganda van dienst zijn. In beide gevallen komt het er op aan middelen en methoden aan de hand te doen, welke zo groot mogelijke resultaten waarborgen. Zo heeft de Centrale Propaganda Dienst — die zich inmiddels van de medewerking van een aantal ter zake kundige krachten heeft verzekerd — de leiding in handen genomen van de grote landelijke propaganda-actie, welke in het begin van dit jaar onder de leuze „NU in het R. K. Werkliedenverbond" is ingezet.

Een schema voor plaatselijke, systematische en doeltreffende actie werd ontworpen, terwijl gezorgd werd voor veel en goed materiaal, waarmee plaatselijk kan worden gewerkt.

Om hiervan enig idee te geven, vermelden we slechts, dat deze propaganda-actie werd ondersteund door 500.000 manifesten, 5000 grote affiches, 12.500 raambiljetten, 5000 tekst-affiches, 300.000 folders voor de niet- en 20.000 folders voor de verkeerd georganiseerden, 35.000 gezinsbrochures, 20.000 folders voor de jeugd, 12.000 motto's, terwijl tot slot deze extra-uitgave van Herstel in een verhoogde oplage aan dit materiaal werd toegevoegd. Bovendien werd gezorgd voor een geheel omgewerkte, op de tijdsomstandigheden aangepaste handleiding voor huisbezoekers en propagandisten.

De plaatselijke werkers hebben niet over gebrek aan materiaal te klagen gehad en het stemt tot voldoening, dat er alom in den lande ook een ruim gebruik van is gemaakt.

Het doet prettig aan te constateren hoe in zeer veel plaatsen op deze actie is gereageerd, hoe plaatselijk met elan de zaken worden aangepakt en vele werkers zich aanmeldden om de schouders er onder te zetten.

Intussen: dit eerste optreden van de Centrale Propaganda Dienst is slechts 'n begin geweest. Rekening houdend met de opgedane ervaringen, zal men op de ingeslagen weg voortgaan en het staat wel vast, dat de komende zomermaanden zullen worden benut om een tweede actie in het najaar voor te bereiden en daaraan tijdig uitvoering te geven.

Aan het tweede gedeelte van haar taak: de bonden en instellingen op het gebied van de propaganda van dienst te zijn, kan eveneens een begin van uitvoering worden gegeven. Voor verschillende bonden en instellingen werden reeds opdrachten in de vorm van brochures, folders enz. uitgevoerd en het ligt voor de hand dat ook hier de Centrale Propaganda Dienst er ernstig naar streven zal zo goed mogelijk haar taak te vervullen.

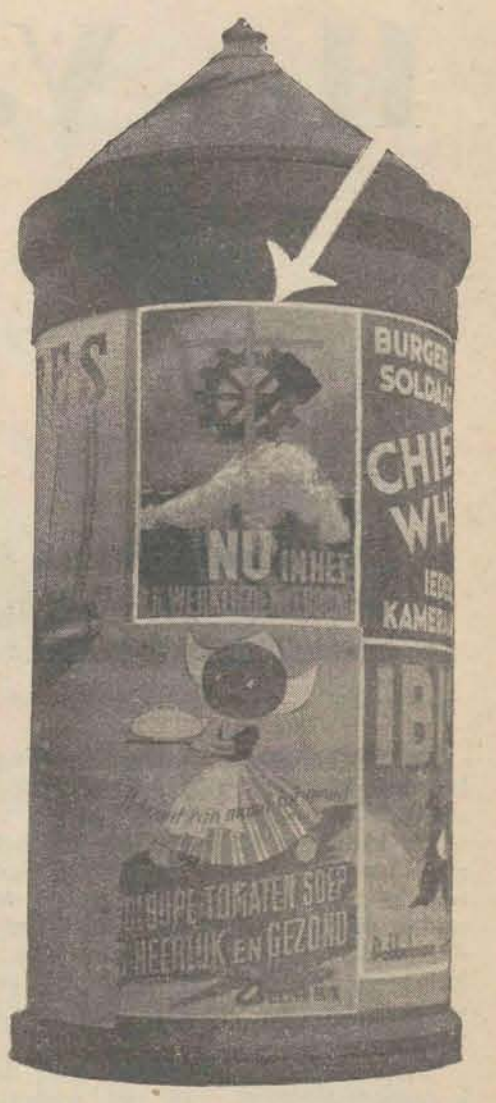

Men heeft wel eens gezegd: alleen de naam van het Verbond betekent reeds een program van rusteloze activiteit, van voortdurende stuwing en zelfhulp. Zo is het ook.

Zelfs de ongunstige en onzekere tijdsomstandigheden kunnen de leiding van het Verbond er niet vanaf houden steeds weer opnieuw te zoeken naar terreinen, waarop het zijn activiteit kan ontplooien.

Het devies „Wij breken niet, wij bouwen" spreekt niet alleen sterk in de activiteit, welke — de tijdsomstandigheden ten spijt — ontplooid wordt voor de verlevendiging en versterking van eigen organisatie, maar ook bij een ander tastbaar bewijs van de bouwkracht van het Verbond, het nieuwe gebouw, dat straks zal worden geopend en in welke massale constructie wij het symbool mogen zien van energie, durf en daadkracht.

En het is inderdaad een veelzeggende samenloop van omstandigheden, dat juist in deze tijd, tegelijkertijd krachtig gewerkt wordt aan de versteviging van de organisaties en aan een massale nieuwbouw, die straks de organisaties binnen haar muren zal huisvesten!

Mogen de durf en de energie van 't Verbond alom weerklank vinden in de plaatselijke activiteit, opdat wij met vereende krachten erin zullen slagen onze prachtige katholieke arbeidersbeweging ongeschonden door dit stormachtig getij heen te voeren.

Alle krachten ingespannen,
Moedeloosheid uitgebannen,
Bouwen we in het zware tij,
Aan een nieuwe maatschappij!

L. M. G. A. BEUMER

Het uitreiken van de manifesten in Helmond.

WEK UW LEVER-GAL OP
en u zult 's morgens uit bed springen, gereed om bergen te verzetten.
Iederen dag moet uw lever een liter lever-gal in uw ingewanden doen vloeien. Wanneer deze stroom van lever-gal onvoldoende is, verteert uw voedsel niet, het bederft. U voelt u opgeblazen, u raakt verstopt. Uw lichaam is vergiftigd, u voelt u beroerd en ellendig, u ziet alles zwart.
De meeste laxeermiddelen zijn slechts lapmiddelen. U moet CARTER'S LEVER-PILLETJES nemen om deze liter lever-gal vrij te doen vloeien en u zult u een geheel ander mensch voelen. Onschadelijk, plantaardig, zacht, onovertroffen om de lever-gal te doen vloeien.
Eischt Carter's Lever-Pilletjes bij apothekers en drogisten, f. 0.75.

ROND DE BEWEGING

De Zomer-Verbonds- en Vakbondsvergaderingen alsmede de algemene vergadering van „Herwonnen Levenskracht" hebben 16 en zo nodig 17 Juli te Utrecht plaats. De Vakbondsvergadering moet onder andere een plaatsvervanger kiezen voor bestuurslid Roestenberg, die voor zijn plaats bedankte.

* * *

In de bondsraadsvergadering van de Haarlemse Volksbond heeft voorzitter Van den Akker als zwakke plekken de grote steden aangewezen; hij heeft daarbij gewezen op de enorme betekenis van een nauwe samenwerking met de jeugdorganisatie. Pater dr. Stokman sprak over de betekenis van het ontwikkelingswerk óók in de afdelingen en Verbondsbestuurder H. J. Kuiper over het Verbondswerk voor de werklozen. Er waren 113 afgevaardigden van 94 afdelingen tegenwoordig. Het aantal afdelingen bedroeg einde December 127 met ruim 36000 leden.

* * *

De Katholieke Tabaksbewerkersbond had in April 119 nieuwe leden; hij telde in totaal ongeveer 9100 leden. De propagandacampagne is nog niet geëindigd.

* * *

De Katholieke Houtbewerkersbond, die een nieuwe afdeling met 23 leden te Groesbeek oprichtte, wil zo snel mogelijk het ledental opvoeren tot 6000. En het zal lukken ook, hopen wij.

* * *

Dat in de algemene actie de Katholieke Textielarbeidersbond niet achter blijven wil, spreekt vanzelf. „Het kan, het moet: naar de 13000!" is het parool van „Het Hoog Ambacht". Van 1 Januari tot en met 23 April waren er reeds 518 nieuwe leden gewonnen.

* * *

De Katholieke Bouwvakarbeidersbond, die over de 30.000 leden telt, versmaadt de kleintjes niet; te Beesd (G.) werd zo pas een nieuwe afdeling met 13 leden opgericht. Onder de bezielende leiding van voorzitter Andriessen wordt hier vooral het net uitgeworpen naar de jeugd: er waren dan ook niet minder dan 71 afdelingen, die jeugdleden, jonge arbeiders beneden de 23 jaar inschreven.

* * *

De aan vele bezoekers der Limburgse Sociale Studieweken welbekende directeur van Rolduc, Mgr. A. v. d. Venne heeft aan den bisschop van Roermond ontslag uit zijn functie gevraagd. Mgr. v. d. Venne is ruim veertig jaar priester geweest.

Tot opvolger is benoemd de zeereerwaarde heer H. v. d. Mühler, sinds 1913 leraar te Rolduc.

* * *

In een rede voor de sociale studieweek te Delft zei de Volksbondsadviseur dr. Olierook o.a.: „Met onverzwakte handhaving van eigen Katholiek leven in eigen scholen, eigen organisaties, eigen pers en radio moeten wij weer gaan onderhouden liefdevol contact met onze niet-katholieke medemensen, niet enkel met verstand, maar bovenal met het hart. Redenering bracht dikwerf verwijdering en scheuring, liefde van het hart daarentegen toenadering.

* * *

Het aantal leden van de Katholieke Centrale van burgerlijk Overheidspersoneel bedroeg op 31 December 1939 in totaal 19806.

De totale vooruitgang over 1939 bedroeg 1677 leden. Het leeuwenaandeel in de winst had daarbij St. Paulus met een vooruitgang van 787 en in totaal 6607 leden. „St. Petrus" deed het met 326 leden meer, terwijl „St. Michaël" optreedt met een vooruitgang van 46 leden. Beide laatstgenoemde organisaties tellen respectievelijk 4348 en 2276 leden.

* * *

Onder voorzitter Van der Meer hield „St. Christoffel" zijn 24e jaarvergadering, de eerste na aansluiting bij het Verbond. De voorzitter wees er op, dat alhoewel de aansluiting vier maanden oud is, deze reeds effectieve resultaten voor de vereniging heeft opgeleverd. „St. Christoffel" mag zich gelukwensen met het besluit, omdat met de dag sterker komt vast te staan van welke verstrekkende betekenis deze sociaal volwaardige inschakeling voor „St. Christoffel" is.

Met 66 tegen 26 stemmen werd verworpen de motie-Huising, die een onderzoek wilde van het geschil tusschen hem en andere hoofdbestuurders. Door een spontane handslag in de vergadering werd het conflict bijgelegd. Herkozen werden daarop secretaris M. de Graaff, vice-voorzitter Verborg en de hoofdbestuurders Ram, Steenkamer en Huising. De begroting-1940 werd op *f* 28.870 vastgesteld.

* * *

De heer J. A. Vesters was op 1 Mei 12½ jaar aan „De Volkskrant" verbonden. Hij schreef ook menige bijdrage voor „Herstel" over buitenlandse politiek.

In Veilige Haven

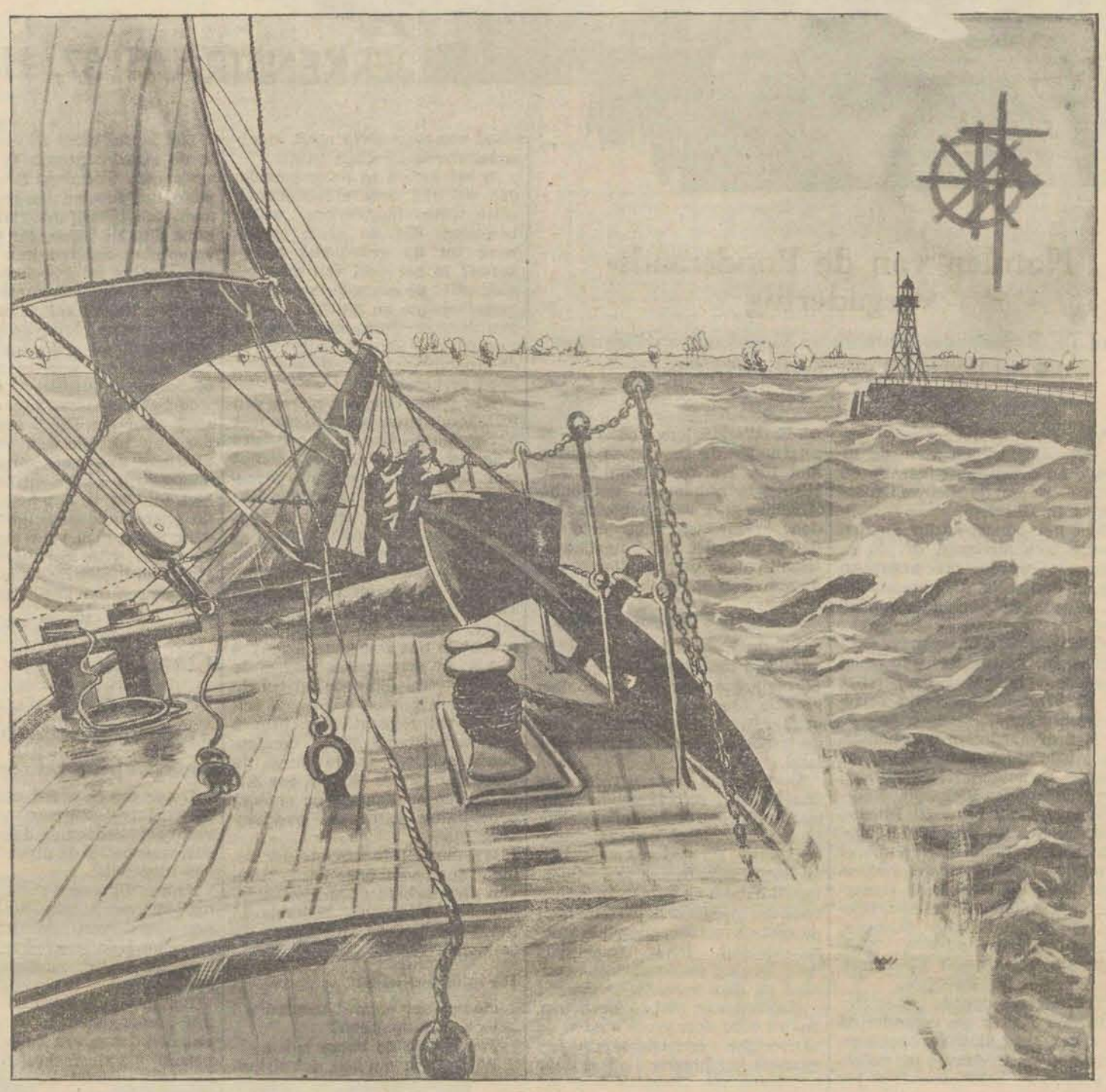

JUIST NU:

IEDERE KATHOLIEKE ARBEIDER IN HET

R. K. WERKLIEDENVERBOND

WAT BIEDT HET WEEKBLAD HERSTEL?

VELE RUBRIEKEN, OOK VOOR ONTWIKKELING EN ONTSPANNING

Ditmaal is ons weekblad Herstel speciaal gewijd aan de betekenis en het streven der katholieke arbeidersbeweging. Vele rubrieken moesten daarom wegvallen. Wat geeft Herstel dan iedere week? Op de eerste plaats een actuele, pakkende voorplaat. Vervolgens een buitenlands overzicht, dat de internationale gebeurtenissen overziet en samenvat. Dan is er de vaste rubriek „Kroniek en kritiek," waarin actuele vraagstukken worden belicht en op velerlei gebied de puntjes op de i's worden gezet. In de rubriek „Wij en de internationale toestand" vindt de lezer àlles, maar dan ook vrijwel alles op sociaal en economisch gebied (wekelijks een hele pagina) wat hem van practisch nut kan zijn; alle crisismaatregelen worden hierin overzichtelijk samengevat. Dan is er de „Vragenbus" voor de sociale verzekering.

Ontelbare vragen werden hierin reeds uitvoerig beantwoord. Speciale artikelen over sociale en economische problemen worden regelmatig opgenomen. Op godsdienstig terrein heeft ons blad bekwame medewerkers. De bekende schrijfster Annie Salomons staat geregeld haar rijpe en treffende pennevruchten af. De moeders „smullen" iedere week van de rubriek van mevr. Boudens—van Heel en de huishoudrubriek van Wilma Münch wordt trouw door alle lezeressen gevolgd. Prof. Gerlach Royen verzorgt de taalrubriek; de dichter Paul Haimon de letterkundige rubriek. Pater Schreurs zendt prachtige gedichten. De toneelrubriek is bij Ad Bevers in goede handen. „Architekt" geeft **practische** werkstukken op velerlei gebied.

Joh. Boyle neemt ons keer op keer mee naar de sterrenwereld. Onze schaakrubriek wordt door de talloze liefhebbers zéér op prijs gesteld (leider drs. De Kok).

Kortom „Herstel" verdient de naam „Algemeen Weekblad" ten volle. Het Verbondsbestuur legt er veel aan ten koste en is steeds op verbetering uit. Voor de katholieke arbeiders betekent „Herstel" een groot, een heel groot goed.

A.

REDACTIE-ADRES:
BERKENSTRAAT 57, HAARLEM (NOORD)

Notulen van de Bondsraads-vergadering

van de Nederlandse Katholieke Volksbond op Maandag 6 Mei 1940 in het gebouw St. Bavo, Smedestraat 23 te Haarlem

Vóór de vergadering werd een H. Mis opgedragen voor de levende en overleden leden in de Paterskerk aan de Nieuwe Groenmarkt in Haarlem.

Met het bondsbestuur en den geestelijken adviseur, dr. A. A. Olierook, waren 117 afgevaardigden aanwezig, die gezamenlijk 97 afdelingen vertegenwoordigden.

Ook was pater Alexander O.C. diocesaan kernleider aanwezig, alsmede de heer H. J. Kuiper, het R. K. Werkliedenverbond vertegenwoordigend.

Geen afvaardiging was aanwezig uit de afdelingen: Aarlanderveen, Beemster, Bennebroek, Bergschenhoek, Bleiswijk, Bodegraven, Edam, Egmond Binnen, Haastrecht, Kethel, Medemblik, Middelburg, Muiden, Nederhorst den Berg, Nes a/d Amstel, Nieuwveen, Noorden, Noordwijk, Ouderkerk a/d Amstel, Overschie, Pijnacker, Rilland-Bath, Schagen, Stompwijk, Voorschoten, Waddinxveen, Wateringen, Zandvoort, Zevenhoven en Zierikzee.

Te half elf opende voorzitter Van den Akker de vergadering met het gebruikelijke openingsgebed en sprak daarna als volgt:

Voor onze bond was 1939 belangrijk, al was het reeds hierom dat het 't eerste jaar was, waarin de nieuwe statuten van toepassing waren. Het verheugt ons te mogen vaststellen, dat zich geen enkele moeilijkheid bij deze toepassing heeft voorgedaan.

In 1939 vierde onze bond mee het veertigjarig priesterfeest van zijn bemindenden beschermheer mgr. Huibers. De gulle wijze waarop onze afdelingen hebben geholpen om de bond in staat te stellen een niet onbelangrijke gift aan monseigneur aan te bieden, heeft bewijs afgelegd van de oprechte hoogachting en genegenheid, die de Volksbonders hun bisschop toedragen.

Op organisatorisch terrein werd in 1939 een brede werkzaamheid ontplooid, al werd in enkele voorname acties niet overal het succes bereikt, dat wij ons hadden voorgesteld.

Credo Pugno-clubs

Met name hadden wij gaarne een grotere werkzaamheid gezien ten bate van de Credo Pugno-clubs en het voorbereidingsorgaan daarvoor: de kernen.

Wanneer er één middel is om de verbondenheid tussen 't grote doel en de brede taak der organisatie enerzijds en de leden anderzijds te versterken en te bevestigen, dan is het juist de Credo Pugno-club. Bestaande uit goed gevormde, met werklust bezielde leden, zal deze club ongetwijfeld de werkzaamheid der plaatselijke afdelingen doordringen met een frisse nieuwe geest van vruchtbare werkzaamheid.

Wij mogen daarom onze afdelingen, die nog niet tot oprichting van een Credo Pugno-club of een kern overgingen, met klem aansporen daartoe stappen te doen.

In het najaar van 1939 werden de eerste stappen gezet om de grote propaganda-actie van het R. K. Werkliedenverbond in te zetten. En de resultaten blijven niet uit. Nu reeds zijn in verschillende afdelingen niet onbelangrijke successen geboekt. Ook door ledenwinst, maar ook, en dat is van niet onbelangrijke betekenis, door verlevendiging van de activiteit onder de leden.

Het probleem der grote steden

Bij de bespreking der propaganda in ons bondsbestuur werd bijzondere aandacht geschonken aan de toestand in de grootste steden in ons bisdom, die tevens de grootste steden zijn van ons land.

Deze steden vormen voor onze Katholieke Arbeidersbeweging, maar ook voor de katholieke zaak in het algemeen een bijzonder vraagstuk. De steden Amsterdam en Rotterdam, centra van scheepvaart, handel en industrie, 's-Gravenhage met haar departementen en grote kantoren, enerzijds ambtenarenstad, maar anderzijds door ligging en omgeving woonstad en luxe vacantie-oord.

Het feit valt niet te loochenen, dat in deze drie grote steden de christelijke levenshouding het zwaarst geschonden is. Dat dáár het leven uit Christus' leer het moeilijkst is en de grootste offers vraagt. Dat de grootste onverschilligheid en lauwheid voor het christelijk geloof, dáár is waar te nemen.

Verder, dat de beïnvloeding van de massa, met de leerstellingen der dwalingen op godsdienstig, maatschappelijk en staatkundig terrein, het gemakkelijkst is in de grote steden.

De statistieken van het parochieleven, die iedere pastoor in de grootstad aanlegt, spreken 'n ontstellende taal. De percentages van katholieken, die hun Pasen niet meer houden en der gemengde huwelijken zijn evenveel bewijzen, die duidelijk aantonen, hoe het met de katholieken in de grote steden gesteld is.

Cor Hesseling schreef als slotconclusie in de inleiding op het boek van Frans Herwig „De heilige Proletariër":

„Onze tijd verkeert in nood. Er sterven zielen en lichamen van honger, onder duizend daken in de omgeving van Parijs, in het Noorden van Berlijn, en in de rechthoeken van New York.

En wij redetwisten moeizaam.

Er is maar één conclusie. Hij gaat uit boven alle literaire waardering, boven alle verschillen in systeem. Wij moeten in ons leven terugvoeren de sociale verantwoordelijkheid voor ál onze persoonlijke daden. Maar dat is niet genoeg. Wij moeten sociaal opbouwend handelen, hoe dan ook. Daden stellen op dit late uur."

Lees slechts in de plaats van Parijs, Berlijn en New York: Amsterdam, 's-Gravenhage en Rotterdam. Het zijn niet zulke grote steden als de drie genoemde, maar in verkleinde vorm kan men daar dezelfde toestanden aantreffen en dezelfde conclusie is van toepassing.

Reeds vele jaren geleden gaf pater Vrijmoed O.F.M. als voornaamste oorzaak van de geloofsafval aan de sociale nood, waaronder zovelen gebukt gaan.

Is het ideaal te hoog gesteld, dat wij met onze standsorganisatie willen meewerken, willen bewerken dat de grote steden weer tot de godsdienst terugkeren? Is het doel van onze organisatie: de bevordering van de godsdienstige en zedelijke belangen der arbeiders, niet het eerst gesteld voor de arbeiders die in de grootste godsdienstig-zedelijke nood verkeren?

Wat is het dan, dat ons er van weerhoudt ieder bezig te zijn met het probleem van de grootstad?

Is het omdat wij afgestompt zijn door het dagelijks waarnemen, en het leven te midden van het gevaar? Of is het angst voor de zich opstapelende berg van arbeid en offers, voor de stroom van teleurstellingen en mislukkingen, de orkaan van hoon en verachting, die ons te wachten staat, wanneer de wil tot daadkracht in ons zou gaan leven?

Als de drie grote steden de sleutelpositie zijn voor het gehele land, dan moeten wij tegen een wereld van tegenstanders in met een onbuigbare nooit verslappende wil tot overwinning, de gloed der sociale daad in ons zelf ontsteken en daaruit de stellige overtuiging van onze overwinning putten.

Wij moeten de warmte der sociale daad van onze persoon en van onze arbeid doen uitstralen, om daardoor ook anderen in gloed te zetten en tot ons te trekken.

De taak der leden

Maar waar en wat moeten wij het eerst aanpakken?

Ten eerste de eigen leden.

Wij vragen van hen, dat zij hun contributie betalen, vergaderingen bezoeken en acties steunen. Doen wij echter genoeg om in hen het vuur brandende te houden? Leeft in hen de levende, vlammende geest?

In de grote steden hebben wij duizenden leden, maar slechts honderden (of zijn het tientallen?) dragen die geest in zich. Dat aantal moet aangroeien, de stroom moet wassen. Wij moeten de leden tot meestrijden brengen, in verband waarmee spreker enkele practische punten van actie behandelde.

Samenwerking met de jeugdorganisaties

Een tweede niet minder belangrijk punt is de jeugd.

Onze Volksbonden kunnen de jongste leden krijgen op 21-jarige leeftijd. Voor de levende vlammende geest, die stroom en vaart aan onze organisatie moet geven, is de jeugd onontbeerlijk. Zonder de jeugd heeft onze organisatie geen toekomst.

Maar op 21-jarige leeftijd ligt de rijpings- en vormingstijd reeds voor het grootste deel achter de rug. Wanneer op latere leeftijd tot de organisatie wordt toegetreden, is de drijfveer als regel: het persoonlijk voordeel en lijfsbehoud. Dan ontbreekt het enthousiasme en het inwendig vuur tot daadkracht om het ideaal, zonder eigenbelang. Grotere verwachtingen en betere zekerheid hebben wij van hen, die met idealen geladen onze rijen komen versterken.

Het is daarom, dat wij hier met kracht benadrukken, de grote betekenis der nauwe samenwerking met de jeugdorganisaties en vooral met de Gezellenvereniging.

Kolping heeft een dubbel ideaal aan zijn stichting gegeven: veredeling van het ambacht en verheffing van het christelijk gezin.

Dat ideaal vindt zijn voltooiing in de standsorganisatie der volwassenen. Vorming, scholing en voltooiing moeten één geheel vormen. Daartussen moet wisselwerking zijn. De leden der Gezellenvereniging moeten hun verworven idealen in practische daden in de Volksbond kunnen uitleven. De Volksbond moet aan de Gezellenvereniging van zijn kennis, kracht en invloed geven om een steun en hulp te zijn voor de jeugdorganisatie.

Is het probleem van de grote stad voor de standsorganisatie der volwassenen een vraagstuk met nog zeer veel zorgbarende, onopgeloste noden en behoeften, niet minder is dat het geval in de jeugdstandsorganisatie. Ook daar staat men voor de vragen, op welke wijze behouden wij de jeugd en beschermen haar tegen de gevaren der grootstad?

(Wordt vervolgd)

Ontwikkelingscursus R. K. Werkliedenverbond

Beverwijk houdt het record.

Dezer dagen werd een feestelijke slotvergadering gehouden van bovengenoemde 3-jarige cursus, waaronder de diploma's werden uitgereikt.

Aanwezig waren pater S. Stokman, de heer A. Angenent, bondssecretaris van de katholieke Volksbond, onderscheidene Volksbondafdelingen, leraren en cursisten.

Berichten van verhindering waren binnengekomen onder meer van den deken van Beverwijk, kapelaan Te Heemskerk, alsmede een zeer sympathiek en hooggewaardeerd schrijven van den burgemeester van Beverwijk.

Na het Christus-Koning lied deelde pater Stokman mede, dat er heden een record gevierd werd in het ontwikkelingswerk van het R. K. Werkliedenverbond. Met 16 geslaagde cursisten staat Groot-Beverwijk dapper gesecondeerd door Heemskerk, nummer één in het land! Spreker was zo vriendelijk dit grotendeels toe te schrijven aan het uithoudingsvermogen en de dorst naar ontwikkeling der cursisten, alsmede de kwaliteit van het lerarencorps. Hij wekte de cursisten, die daartoe trouwens reeds zelf de wens te kennen hadden gegeven, op, de nu genoten ontwikkeling slechts als een basis te beschouwen en hierop tot heil van Kerk en maatschappij voort te bouwen.

Het grote succes, waarvoor hij allen, die daaraan een felix culpa hadden, bedankte, deed hem besluiten dit najaar tevens een nieuwe 3-jarige cursus van stapel te laten lopen.

Namens het personeel ontwikkelde kapelaan R. van Ginkel aan de hand van het memento der H. Mis een fijn speechje, dat eindigde met het memento der overledenen, gelukkig in de figuurlijke zin, aan het adres van den initiatiefnemer dr. F. Holthuizen, den vroegeren adviseur en leraar. Staande de vergadering werd een telegram aan den nog steeds zeer beminden en geëerden leider opgesteld.

De heer A. Angenent accentueerde het grote belang van dit ontwikkelingswerk, hetgeen de grote interesse van de Volksbond volkomen verklaart. Er is nog steeds een groot gebrek aan degelijk ontwikkelde mensen, die het waarom der dingen kennen, die de grote lijnen van de katholieke actie vermogen te vatten. Juist deze cursussen kweken zulke mensen, die met hun kennis en uithoudingsvermogen van onschatbare waarde zijn.

De cursist J. Pel sprak een woord van dank voor de hartelijke medewerking van allerlei instanties.

Tenslotte sprak dhr. A. Boon hartelijke woorden van erkentelijkheid uit voor het vele, dat de cursisten genoten hadden op elk terrein waarop de cursus zich bewoog. Als dankbare herinnering reikte hij tenslotte aan elk der leraren: kapelaan Van Ginkel, kapelaan De Bot, den heer P. Eggermont en den heer G. Vernooy een fraai boekwerk uit, toepasselijk op het door hen gegeven vak.

Met een paar interessante films eindigde deze waarlijk unieke avond, waarbij ons goede oude Beverwijk een record sloeg, dat het met ere mag dragen.

Welkom 's-Heerenhoek!

Zondag 28 April werd te 's-Heerenhoek (Zeeland) een afdeling van de Nederlandse katholieke Volksbond opgericht met 40 leden.

Het ijverige propaganda-comité aldaar, dat al enige tijd de actie „Nu in het R. K. Werkliedenverbond" op voorbeeldige wijze voert, had op bovengenoemde datum een propagandavergadering belegd, georganiseerd door de bestaande vakafdelingen. Namens de C.P.D. sprak de heer F. Keesen.

Na een opwekkend woord van den geestelijken adviseur werd de afdeling opgericht. Een 40-tal personen gaven zich direct op.

Welkom, Zeeuwse vrienden, in onze gelederen.

Wat ons uit de afdelingen ter ore kwam

LEIDEN

Op een nader te bepalen dag en bij voldoende deelneming wordt een excursie naar de K.R.O.-studio te Hilversum georganiseerd.

Ongetwijfeld zullen aan deze aangename, interessante en mooie tocht en excursie vele willen deelnemen.

De prijs daarvan zal *f* 2,25 per persoon bedragen. Men gelieve zich tot uiterlijk 15 Mei a.s. op te geven.

NAALDWIJK

Enkele weken geleden werd bij al onze leden een circulaire bezorgd waarin bekend gemaakt werd dat het bestuur, bij voldoende deelneming, een reis zou organiseren naar Hilversum, ter bezichtiging van de K.R.O.-studio. Aangezien er momenteel nog te weinig deelnemers zijn om deze reis te doen doorgaan, vraagt het bestuur daarvoor nogmaals uw aandacht. Wij stellen u tot 20 Mei in de gelegenheid zich voor deelneming op te geven bij den bode (schriftelijk).

Waar men verwacht wordt

HALFWEG. Op Zondag 19 Mei a.s. 's avonds te 7½ uur wordt in 't café Cornelissen, plein Halfweg, de jaarlijkse feestavond voor onze afdeling gegeven, waaraan de toneelvereniging Gerardus Majella en de Elsnerusband respectievelijk hun artistieke en muzikale medewerking zullen verlenen. Leden en hun echtgenote en kinderen boven 16 jaar worden voor deze avond uitgenodigd.

Schriftelijke Cursussen

NED. TAAL (3 Cursussen: 1. POORT DER GEMEENSCHAP 2. SCHRIJVEN EN SPREKEN 3. LITTERAIRE TAALCURSUS).

REKENEN, SCHRIFTVERB., BOEKHOUDEN voor L. en Tb. MIDDENSTANDSDIPLOMA — POLITIEDIPLOMA — PERSOONLIJKHEID — BEDRIJFSLEIDER — VERSLAGGEVER enz. Inlichtingen gratis.

INST. J. KOOPMAN - R. K. Hoofdonderw. - W 10, WESTWOUD

(Een grote R. K. Vakorganisatie laat dit jaar voor de tweede maal de leden gezamenlijk onze Taalcursussen volgen!!)

Inlichtingen gratis! (Ook voor hoofdbesturen van organisaties).

Coöp. Levensverzekering Mij

CONCORDIA

U.A.

DRIFT 8 Instelling van het R.K. Werkliedenverbond UTRECHT

Concurreerende tarieven.-Billijke voorwaarden. - Aandeel in de winst. - Vrijstelling van premiebetaling bij ziekte, werkloosheid, werkstaking en uitsluiting.

✶

VRAAGT PROSPECTUS EN VOORWAARDEN

N. V. TH. J. DOBBE EN ZOON

KANTOOR- EN TEEKENBEHOEFTEN
SPECIAAL ADRES VOOR VULPENHOUDERS

OUDEGRACHT 138 - UTRECHT - TELEFOON 10013

Dit gelukkige paar Gebruikt al menig jaar SIMONE voor het haar. Vraagt er ook eens naar!

Tegen haaruitval, roos enz.
Ondulatie bevorderend
Aangenaam en verfrisschend
'n Ideaal haarwater

FABRIKAAT

J. BIJLOOS

DEN HAAG
SINDS 1878
ALOM VERKRIJGBAAR

BOEKBINDERIJ
v. d. WIJNGAARD
Mariaplaats 19 - Utrecht
OOK VOOR U

ZANGKANARIES

Prima Saksische mannen, volle zang f 2,50. Fijne Harzerzangers f 2,25. Broedpopjes f 0,35. Diepste Seyfertmannen, mooie diepe toeren f 3,—. Broedpopjes f 0,50. Manvinken f 0,40. Wevers f 0,95 per paar. Mooie kanariekamerkooien f 1,20; nikkel f 2,—. Vogelzaden f 0,12 per pond. Vraagt prijscouranten.

Fijnkwekerij Nico Borneman Merelstr. 31b Tel. 13617 Utrecht

Nu nog goedkoope Dekens

in gebloemde dessins leveren wij. — Kleuren in rose, zeegroen, bleu, zalm, geel enz. enz.

De beste kwaliteit 100 % Wol is en blijft de Aa Be DEKEN te TILBURG

Tweepersoons dekens 150 × 200 f 12.50
„ „ 175 × 220 f 14.50

Levering franco door heel het land tegen inzending van postwissel aan

Goederen met naar genoegen worden steeds teruggenomen

Tilburgs Verzendhuis

Sumatrastraat 38, Tilburg

STICHTING
„DE VEREENIGDE HAAGSCHE SPELERS"
KATHOLIEK GEORIENTEERD BEROEPSTOONEEL
Voorz. Dr. H. DUURKENS S.J. Dir. PIERRE BALLEDUX

Ons gezelschap heeft het alleen-opvoeringsrecht van:

DE NOTRE DAME VAN DE SLOPPEN
Tooneelstuk in 4 bedrijven door GRÉGOIRE LECLOS, vert.: LOUIS THIJSSEN.

HET SPEL VAN DE KELK
De strijd van Dr. Ariëns voor de arbeiders.

VERLIEFD EN JALOERSCH
Blijspel in drie bedrijven door JOS. VAN EEKEREN.

WIJ DIE ACHTERBLIJVEN
Tooneelspel in drie bedrijven door GIOVANNI CENZATO, vert. ELLEN RUSSE.

GEEFT UW BEZOEKERS EEN GOEDE TOONEELAVOND

VEREENIGDE HAAGSCHE SPELERS

ADELHEIDSTRAAT 191, DEN HAAG. TELEFOON 771771

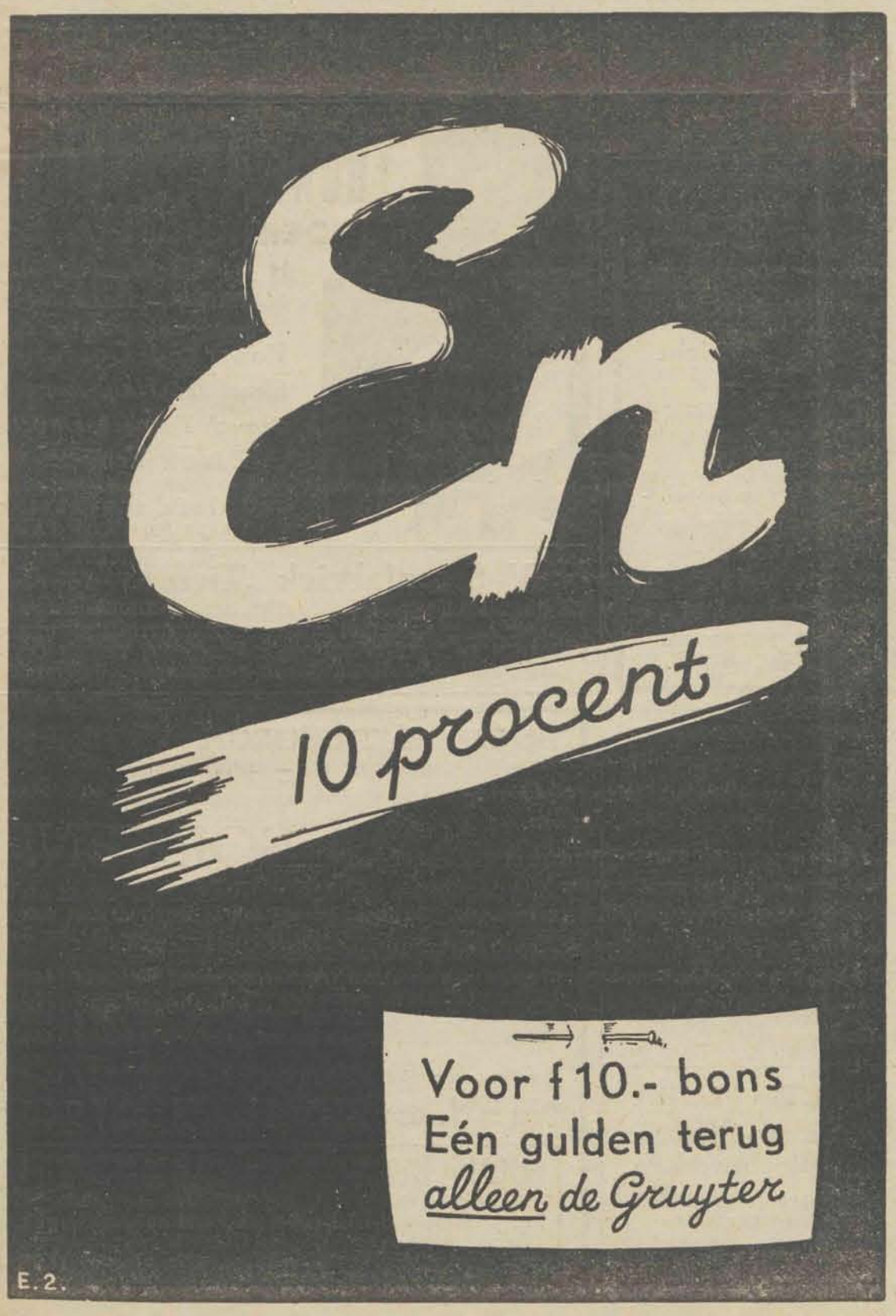

DIRECT UIT ONZE FABRIEK AAN PARTICULIEREN

Voor **44.75** nog zoo lang als onze voorraad strekt ons **1e KLAS GARANT-RIJWIEL voor DAMES of HEEREN,** geheel compleet, onverwoestbaar, m. terugtraprem. Achterwiel speciaal verzwaarde spaken, roestvrij lakwerk, prima nikkelwerk, kettingkast, 10-volt electr. lamp, reuzen licht, met contrôle op achterlicht, Philips achterlicht, buisdrager met standaard, groote 4-deelige jasbeschermer, spatlap, Perryketting, 1e klas Englebert banden, het kan niet beter, dat is tenslotte onze reclame. Franco thuis enz. Volledige schriftelijke langdurige garantie. Niet volkomen naar Uw genoegen na 8 dagen gebruik het volle bedrag terug. **Goedkoopere rijwielen met remnaaf, jasbeschermer en 6-volt lamp f 38,50**
STOFZUIGERS, groot slee-model 120 of 220 volt, enorme zuigkracht, 2 jaar gar. *f* 34,75, Vraagt gratis prijscourant

RIJWIELFABRIEK „GARANT" N.V. Wageningen, Tel. 2165

Leverancier van Politie en Gemeente-instellingen

Gezelschapsvaandels en Insignes, Processievaandels en Magazijn van alle Kerkbenoodigdheden

Het oudste en beste adres - Eigen atelier - Groote voorraad Hoogste tentoonstellingsbekroningen

FIRMA JANSSEN & Co.

Stationstraat 4 — Telefoon No. 813 — Tilburg

VRAAGT TEEKENINGEN OF ZICHTZENDING

Desverlangd komt een onzer ter bespreking der zaken over

BON Speciale aanbieding voor de lezers van De Volkskrant. Het nieuwe practische correspondentieboek

„Hoe schrijf ik mijn brieven"

Veertiende vermeerderde druk

Ge moet niet denken, dat ge hier een gewoon brievenboek krijgt. Dit krijgt ge, maar ge krijgt veel en veel meer. W. E. Blom geeft in zijn volledig correspondentieboek een uitstekende handleiding, hoe men moet correspondeeren. Inrichting en vormen der brieven, spelling, titulatuur, tal van voorbeelden van FAMILIEBRIEVEN bij geboorte, ziekte, overlijden, verloving, huwelijksaanzoek en huwelijk, gelukwenschen, jubilea, sollicitatiebrieven, brieven van kinderen aan ouders en omgekeerd en de antwoorden daarop. Buitendien bevat het boek een schitterende keuze van allerlei ZAKENBRIEVEN, koop en verkoop, huur en verhuur, vertegenwoordiging, verzoeken, circulaire van vestiging, overname, liquidatie, brieven op advertenties enz. Maar wat dit boek tot een EENIG boek maakt zijn de prachtige voorbeelden van REQUESTEN VOLMACHTEN, CORRESPONDENTIE OVER BELASTING, BURGERLIJKE ACTEN, o.a. verzoeken voor uitverkoopen, het houden van loterijen uitstel militaire oefening, naamsverandering, naturalisatie, de nieuwe pachtwet enz. enz. Huurcontracten, schuldbekentenissen, handelsreizigers en -agenten enz. enz. In het korte bestek eener annonce kunnen wij niet alles opnoemen. Het boek is een VRAAGBAAK die altijd goede raad geeft. Het keurige boek. 14e druk is voor de lezers verkrijgbaar afgehaald *f* 0,95, franco per post na ontvangst van postw. of giro *f* 1,10. Verkrijgbaar bij den BOEKHANDEL EN UITGEVER MULDER & Co., CORN. SCHUYTSTRAAT 14, AMSTERDAM. Postgiro 78144. Wanneer op deze postwisselstrook of girobiljet vermeld wordt Volkskrant, behoeft deze bon NIET te worden opgezonden.

VOOR DE BLOEMENTUIN
Recl. Coll: 6 Struikrozen, 100 Gladiolen, 100 Anemonen, 100 Ranonkels, 100 Colvillia's, 15 Dubb. Begonia's, 10 Lelies, 15 Snijbloem planten, 5 Grootbl. Dahlia's en 1 Calla. Voor slechts f 1,50, 1 Kamerplant Gratis!
Postgiro 36876
P. WALRAVEN
STATIONSWEG - HILLEGOM

Nu zijn uw belangen als verbruiker in gevaar!
DAAROM NU
lid geworden van de verbruikscoöperatie
Prima bediening! Eerste klas kwaliteit! en... de belangen van de leden OP DE EERSTE PLAATS!
R. K. Coöperatieve Verbruiksvereniging
HET ANKER u.a.
Kruisstr. 54 - L. Vrouweplein 1
TILBURG

KATHOLIEKE PIONIERS:

LE SAGE TEN BROEK door L. J. Sicking 61 blz. ..... *f* 0.40
NUYENS beschouwd in het licht van zijn tijd, door G. C. W. Görris S.J., 282 blz..... *f* 1.60 gebonden *f* 2.40
ALBERDINGK THIJM, Schets van zijn leven en streven door H. Padberg S.J., 101 bldz. ..... *f* 1.25
ALBERDINGK THIJM, Een pionier 1840—1853 door M. A. P. C. Poelhekke, 114 bldz. ..... *f* 0.50
SCHAEPMAN, door Jul. Persijn, Deel I, 544 blz.; Deel II 780 blz.; Deel III, 196 blz. ..... *f* 5.50
Het geeft niet enkel een stuk leven van een enkeling, maar ook een brok lands- en volkeren-historie. „De Maasbode".
Geschiedenis van het herstel der Hiërarchie in de Nederlanden, door P. Albers S.J., 2 dln. 1308 blz. ..... *f* 3.60
Het Katholiek Nederland, 1813—1913. Ter blijde herinnering aan het eerste eeuwfeest onzer nationale onafhankelijkheid, 2 kwarto deelen 830 blz., m. afbeeldingen, ingenaaid van f 12,50 nu *f* 8.50
Dit boek laat zien wat er door de katholieken na 1813 is gewerkt en tot stand gebracht. Het geeft een beeld van het rijke katholieke leven in de 19de eeuw.

Verkrijgbaar bij:
ROEBERT'S BOEKHANDEL
's-GRAVENHAGE - Hobbemastraat 106 - Giro 69400
W. Withstraat 95A - Telefoon 332882
WIJ LEVEREN ELK GEWENSCHT BOEK. Vraagt onzen Catalogus van in prijs verminderde katholieke boeken.

Gebruikt bij Uw ontbijt steeds
A.H.O.
GLORIA KOEK
Neemt proef met onze andere
A.H.O.-ARTIKELEN
Fa. A. HUYBREGTS-OOMS
TILBURG

DE HOOP
VERHUIZINGEN
voorheen
NIEUWE GRACHT 62 A
thans
LANGE NIEUWSTRAAT 55 bis
Telefoon 17089 - UTRECHT

f 43,75 **f 43,75**
NU NOG KOOPT U HET OER-DEGELIJKE
K. v. G. RIJWIEL
MET PHILIPS 3 WATT LAMP
VOOR 43,75 GLD.
Dit prima rijwiel in dames- of heerenmodel met prima N.S.U.-remnaaf, beter dan elke andere, prima binnen- en buitenbanden, mod. Terry-zadel, geheel compleet met 1 jaar gar., leveren wij nog **franco thuis, zolang de voorraad strekt aan bovenstaande prijs.**
DIT AANBOD WORDT DOOR GEEN ENKELE GEDAAN
f 43,75 **f 43,75**
Firma DE KORT-VAN GELOVEN
André de Kort
TELEFOONNUMMER 4255
KORVELSCHEWEG 209 **TILBURG**

CABARETGEZELSCHAP
FAMILIE HOFMANN
AMUSEMENTS PROGRAMMA'S
VOOR GROOTE EN KLEINE FEESTEN
RADIOWEG 5, AMSTERDAM-O., TEL. 53120
1e KLAS REF. UIT BINNEN- EN BUITENLAND

Broeder-Juvenaat
Huize St. Gerlach
HEER
bij Maastricht

Jongens van ongeveer 14 jaar, die kloosterbroeder willen worden in de Congregatie der Priesters van het H. Hart om den priester bij te staan in het klooster, bij de opvoeding der jeugd of in de missie, kunnen op bovenstaand adres daarvoor worden opgeleid
INLICHTINGEN BIJ PATER OVERSTE

HIER IS UW ADRES VOOR
TOONEELCOSTUMES
RIDDERIKHOFF & Co.
HOORN (N.-H.)
POSTBUS 13 — TELEFOON 220
Voorraad Costumes Henri ter Hall, Amsterdamsch Tooneel. Directie Eduard Verkade.
GROOTSTE SORTEERING
VRAAGT PRIJSOPGAAF

N. V. Steenfabriek „Tienray"
TE TIENRAY DIR.: AUG. GEURTS
LEVERT ALLE SOORTEN STEENEN. HANDVORM EN PERSSTEENEN IN VECHT- EN WAALFORMAAT, TEGEN CONCURREERENDE PRIJZEN

-MERCURIUS-
CURSUSSEN
Instituut voor Schriftelijk onderwijs (I.S.O.)
STATIONSPLEIN 17bis, Utrecht.
Telefoon 13714.
MONDELINGE en SCHRIFTELIJKE opleiding in de volgende vakken:
BOEKHOUDEN
NEDERLANDSCH
FRANSCH
DUITSCH
ENGELSCH
} **practijk-diploma**
Algemeene Handelskennis voor MIDDENSTANDSDIPLOMA
MONDELINGE opleiding voor:
STENOGRAFIE
SPAANSCH
SCHOONSCHRIJVEN
} **practijk-diploma**
MACHINESCHRIJVEN (*f* 7,50 per volledige cursus)
OOK REPETITIE-CURSUSSEN.
VRAAGT GRATIS PROSPECTUS met vermelding: mondeling of schriftelijk.

KUNSTMESTSTOFFEN-HANDEL
Wij leveren u alle soorten kunstmeststoffen aan concurreerende prijzen. Vraagt inlichtingen.
„De Kunstmesthandel"
H. VAN NISTELROOIJ
Boschdijk 314 - Telef. 3891
Eindhoven

Graan- en Meelhandel. Depôt Turkenburgh's Tuin- en Landbouwzaden. Alle soorten vogelzaden. Duivenvoer en Turfstrooisel.

MULTI - FLORA
Bloemen - Planten en Bloemwerken
voor alle gelegenheden
Kwekerij te Geldrop
Stationstraat - Telefoon 475
STRATUMSEIND 36 A
EINDHOVEN - TELEF. 5368

Boekhandel TRIBORGH - Tilburg
HEUVEL 54 — GIRO 50800
U kent toch allen de sensationele uitgave, de
PRISMA BOEKEN!
zo niet, tekent dan nog heden in, want deze gelegenheid om voor weinig geld goede boeken aan te schaffen, doet zich nooit meer voor. — In deze reeks verschijnen dit jaar 3 romans en 1 populair medisch boek.

WALSH: Uit de storm (reeds verschenen)	*f* 4.90
KIRSCHWENG: De zware reis	*f* 3.30
STOGER: Het beklemde dal	*f* 4.90
NICOLAS: Verstandig en gezond	*f* 4.90
Deze boeken zouden tezamen dus kosten	*f* 18.—

Nu is deze prijs verlaagd tot *f* 9,60

BON De ondergetekende tekent in op de PRISMA BOEKEN bij **Boekhandel TRIBORGH, TILBURG. TELEF. 8414.** Het verschuldigde bedrag wordt betaald in 4 termijnen d.i. f 2.40 na ontvangst van elk boek of ineens zijnde f 9.60. Doorschrappen wat niet verlangd wordt. **Postgironummer 50800**